

KORRALDUS

08.09.2022 nr DM-117579-23

Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa nr KL-514356 andmine

1. OTSUS

Tuginedes alljärgnevale ja võttes aluseks Osaühing Hetkinvest poolt 22.10.2021 esitatud keskkonnaloa taotluse, maapõuaseaduse § 48, § 66, keskkonnaseadustiku üldosaseaduse § 41 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 10.12.2020 käskkirja nr 1-1/20/230 „Keskkonnaameti struktuuriüksuste põhimääruste kinnitamine” lisa 13 „Keskkonnaameti ringmajanduse osakonna põhimäärus” punktidega 2.5.1 ja Keskkonnaameti peadirektori 09.07.2021 käskkirja nr 1-1/21/137 „Keskkonnaameti teabehalduse kord” punktiga 4.3 otsustan:

1.1. Anda Osaühingule Hetkinvest (registrikood 11168665, aadress Sõõru tn 11, Haabersti linnaosa, Tallinn, Harju maakond) keskkonnaluba nr KL-514356 kehtivusajaga 08.09.2022-08.09.2037.

1.2. Viia sisse vastavad muudatused keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS.

1.3. Korraldus jõustub Osaühingule Hetkinvest teatavakstegemisest.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

Osaühing Hetkinvest (registrikood 11168665, aadress Sõõru tn 11, Haabersti linnaosa, Tallinn, Harju maakond) esitas 22.10.2021 Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa taotluse (nõuetekohane taotlus T/KL-1010608 registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 08.12.2021 dokumendina nr DM-117579-5).

Kaiste III liivakarjäär asub Pärnu maakonnas Lääneranna vallas Kanamardi külas riigiomandis oleval Varbla metskond 65 kinnistul (katastrinumbr 86302:003:0058). Riigivara valitsejaks on Keskkonnaministeerium ja valitsema volitatud asutuseks Riigimetsa Majandamise Keskus. Mäeeraldis pindala on 9,56 ha ja mäeeraldis teenindusmaa pindala on 9,56 ha. Mäeeraldis hõlmab Kaiste kruusamaardla (registrikaart nr 0711) ehitusliiva aktiivse tarbevaru 14 ja 15 plokki. Ehitusliiva aktiivse tarbevaru kogus plokis 14 on 273 tuh m³ ja plokis 15 on 193 tuh m³. Ehitusliiva kaevandatav kogus on 433 tuh m³. Kaevandatud maavara kasutatakse teedeehituses

ja üldehituses. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks ja veekoguks. Keskkonnaluba taotletakse 15 aastaks.

Lähim elamu jääb ca 1,9 km kaugusele idasuunda Uue-Vahtkonna katastriüksusele (katastriüksuse tunnus 86302:003:0040).

Mäeeraldise vahetuse läheduses (ca 15 m kaugusel) asub Kaiste I kruusakarjäär (keskkonnaluba nr L.MK/300891, kehtivusajaga 09.07.2024, loa omaja aktsiaselts KIIRKANDUR) ja Kaiste II kruusakarjäär (keskkonnaluba nr KL-513815, kehtivusajaga 17.11.2036, loa omaja AS TREV-2 Grupp).

Mäeeraldise piirist ca 7 m kaugusel lõuna suunas asub kohalik Kaiste-Kanamardi tee (katastriüksuse tunnus 86302:003:0065, maa sihtotstarve on transpordimaa 100%).

Mäeeraldis ja selle teenindusmaa kattuvad täielikult maaparandussüsteemiga KANAMARDI (TTP-350) (maaparandussüsteemide registri kood/ehitise kood 6111960020280/001). Keskkonnaluba taotluse juurde on lisatud Põllumajandus- ja Toiduameti (*edaspidi PTA*) kooskõlastus, kus on märgitud, et PTA-l puuduvad märkused, ettepanekud või vastuväited Kaiste III liivakarjääri keskkonnaluba taotlusele ja võimalikule tulevasele kaevandamisele.

Kaiste III liivakarjääri mäeeraldis ja selle teenindusmaa ei kattu looduskaitsealade ega Natura 2000 nimistusse kantud aladega, samuti ei kattu ka teiste looduskaitsealade objektidega.

Lähim Natura 2000 võrgustiku ala asub ca 2,8 km kaugusel kirdes, mis on Nätsi-Võlla linnuala (RAH0000117) ja Nätsi-Võlla loodusala (RAH0000593). Ca 3,3 km kaugusel kagu suunas asub Tõhela-Ermistu loodusala (RAH0000552) ja Nätsi-Võlla linnuala.

Lähim kaitstav loodusobjekt on Massumetsa looduskaitseala (keskkonnaregistri kood KLO1000732), mis asub ca 200 m kaugusel mäeeraldisest. Mäeeraldisest ca 380 m kaugusel on II kaitsekategooria liigi kanakull (*Accipiter gentilis*) elupaik.

Riigilõiv 1000 eurot on tasutud 22.10.2021 riigilõivuseaduse § 123 lõike 1 kohaselt.

2.2. Keskkonnaluba taotluse ning otsuse eelnõu avalikustamine ning menetlusosaliste teavitamine

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (*edaspidi KeÜS*) § 47 lõike 2 kohaselt avaldatakse keskkonnaluba taotluse menetlusse võtmise kohta teade väljaandes Ametlikud Teadaanded ja kohalikus või maakondlikus ajalehes. Teade võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnamõju või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Keskkonnaamet jättis keskkonnaluba taotluse menetlusse võtmise teate avalikustamata kohalikus või maakondlikus ajalehes, kuna kavandatav tegevus on lokaalse mõjuga ja sellega kaasnev keskkonnamõju või keskkonnarisk on väike ning kavandatud tegevuse vastu puudub piisav

avalik huvi.

Keskkonnaloa taotluse menetlusse võtmine on avalikustatud 22.12.2021 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 22.12.2021 kirjaga nr DM-117579-9 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Vastavalt maapõueseaduse (edaspidi *MaaPS*) § 49 lõikele 6 saatis Keskkonnaamet 22.12.2021 kirjaga nr DM-117579-7 keskkonnaloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks mäeeraldise asukoha kohalikule omavalitsusele (Lääneranna Vallavalitsus) arvamuse andmise tähtajaga kaks kuud.

Lääneranna Vallavalitsus nõustus 16.02.2022 otsusega nr 110 (registreeritud KOTKAS 21.02.2022 nr DM-117579-11) Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega tingimusel, et keskkonnaloale märgitakse kõrvaltingimuseks: Kanamardi metsatee (tee nr 8260513) hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku loa omaniku ja tee omaniku vahel enne tee kasutamist kaevisel väljaveotena.

Keskkonnaamet edastas Lääneranna Vallavalitsuse otsuse 21.02.2022 kirjaga nr DM-117579-12 taotlejale arvamuse saamiseks.

Osaühing Hetkinvest vastas 09.03.2022 kirjaga nr 2022-3-9-3 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 10.03.2022 nr DM-117579-14), kus nõustus kohaliku omavalitsuse tingimusega.

Keskkonnaamet saatis KeHJS § 11 lõike 2² alusel 22.06.2022 kirjaga nr DM-117579-17 Kaiste III liivakarjääri taotlusele koostatud keskkonnamõtjude eelhinnangu ja KMH algatamata jätmise otsuse eelnõu seisukoha võtmiseks Lääneranna Vallavalitsusele ning tutvumiseks Osaühingule Hetkinvest ja MTÜ-le Roheline Pärnumaa.

MTÜ Roheline Pärnumaa esitas 25.06.2022 (registreeritud KOTKAS 27.06.2022 nr DM-117579-18) e-kirjaga küsimused seoses menetlusest teavitamisega ja eelhinnanguga.

Keskkonnaamet vastas 25.07.2022 kirjaga nr DM-117579-19 MTÜ Roheline Pärnumaa poolt esitatud küsimustele.

Lääneranna Vallavalitsus tähtaja jooksul ei vastanud.

KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnaloa taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 21 sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist.

Kooskõlas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 22.08.2022

ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnaloa andmise korralduse eelnõu. Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu kätte saamisest arvates. Ettepanekuid ja/või vastuväiteid kahe nädala jooksul ei laekunud.

HMS § 49 lõikest 1 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada, õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Keskkonnaamet küsis Osaühingult Hetkinvest 22.08.2022 kirjaga nr DM-117579-21 arvamust või vastuväiteid keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Osaühing Hetkinvest vastas 04.09.2022 e-kirjaga (registreeritud KOTKAS 05.09.2022 nr DM-117579-22), kus nõustus keskkonnaloa andmise otsuse ja loa eelnõuga.

2.3. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi nimetatud *KeHJS*) § 3 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju. KeHJS § 11 lõigete 3 ja 4 kohaselt on keskkonnamõju hindamine (edaspidi nimetatud KMH) kohustuslik KeHJS § 6 lõike 1 tegevuste korral, KeHJS § 6 lõikes 2 nimetatud tegevuste korral tuleb kaaluda KMH algatamist või algatamata jätmist lisades otsusele KeHJS § 6 lõike 3 kohase eelhindamise tulemused. KeHJS § 6 lõike 1 kohaselt ei kuulu ettevõtte poolt taotletav tegevus olulise keskkonnamõjuga tegevuste loetelusse. Kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lõike 2 punktis 2 nimetatud tegevusvaldkonda, mille täpsustatud loetelu on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005. a määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” (edaspidi *KMH määrus*). KMH määruse § 1 lg 1 ja § 3 p 4 kohaselt peab otsustaja andma eelhindangu selle kohta, kas pealmaakaevandamine kuni 25 hektari suurusel alal on eeldatavalt olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

Keskkonnaamet jättis 17.08.2022 kirjaga nr DM-117579-20 „Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise” algatamata keskkonnamõju hindamise keskkonnaloa taotluse menetluse käigus.

Kaiste III liivakarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses on välja toodud leevendavad keskkonnameetmed:

1. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjääri siseteid ja vajadusel materjali puistanguid;
2. Potentsiaalsete reostusallikate avariide vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit.

Kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise välistamiseks võib seadmete või masinate hooldus ja remont toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks.

3. Metsa raie teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, ajavahemikul 1.08-14.03.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Korralduse otsustava osa punktiga annab 1.1. keskkonnaluba nr **KL-514356** Osäühingule Hetkinvest Kaiste III liivakarjääri mäeeraldisel õiguse maavara kaevandamiseks.

3.1.1. Õiguslik alus

MaaPS § 1 lõike 3 kohaselt kohaldatakse kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse HMS avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. MaaPS § 1 lõike 4 järgi kohaldatakse kaevandamise keskkonnaloa andmise ja muutmise menetlusele KeÜS 5. peatükki, arvestades MaaPS erisusi.

Vastavalt MaaPS § 49 lõikele 1 esitab taotleja kaevandamise keskkonnaloa saamiseks loa andjale taotluse. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamise keskkonnaloa Keskkonnaamet.

Keskkonnaloa taotlust on kontrollinud keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja (Maa-ameti 28.10.2022 kiri nr 9-3/21/16733-2).

MaaPS § 55 lõike 3 punkt 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kaevandamisjäätmekäitluse nõuete eiramise eest ja selle andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus. Osäühing Hetkinvest ei ole seisuga 08.09.2022 karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekäitluse nõuete eiramise eest.

Tulenevalt MaaPS § 50 lõikest 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmekäitluse, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmehoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lõike 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekäitluse kohta. Jäätmeseaduse § 7¹ lõike 1 kohaselt loetakse kaevandamisjäätmekäitluseks jäätmekäitlused, mis on tekkinud maavarade uuringute, maavarade kaevandamise, rikastamise ja ladustamise ning kaevandamise töö tulemusena. Kaiste III liivakarjääri mäeeraldisel kaevandamisjäätmekäitluse ei teki ning seega puudub kaevandamisjäätmekava vajadus.

3.1.2. Riigi huvi

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui

keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Muuhulgas keeldutakse kaevandamisloa andmisest, kui kaevandamine on vastuolus riigi huvidega.

Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strategiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“. Riigi huvi esinemist või puudumist analüüsitakse vastavalt Keskkonnaministeeriumi kantsleri 13.06.2013 käskkirjaga nr 610 kinnitatud juhendile „Juhend riiklike huvide kaalumiseks ehitusmaavarade kaevandamis- ja uuringulubade taotluste menetlemisel lähtuvalt varustuskindluse tagatusest“ (edaspidi *juhend*). Ehitusmaavaradest lähtudes on riigi huvi tagada tarbijate, eelkõige riigi infrastruktuuri ehitusobjektide nõuetekohane ja majanduslikult optimaalne varustamine kvaliteetsete ehitusmaavaradega, luua tingimused kaevandamise ja kasutamise tehnoloogia igakülgseks arenguks, võttes tarvitusele kõik meetmed ehitusmaavarade ratsionaalseks kasutamiseks ning maavara ja keskkonna kaitsmiseks.

Kuivõrd kaevandada soovitav maavara kuulub riigile, analüüsis Keskkonnaamet taotletava Kaiste III liivakarjääri optimaalse teeninduspiirkonna varustuskindlust järgnevatest kriteeriumitest lähtuvalt.

I Analüüsi, kas taotletav tegevus on vajalik maavarade säästliku ja jätkusuutliku kasutamise tegemiseks.

Taotletav tegevus on vajalik, kui

1. loa andmisega hoitakse ära majanduslikult ebaotstarbekate jääkvaru plokkide teke;
2. loa andmine tagab kasutusel oleva mäeeraldisel lamamis oleva maavara täieliku väljamise;
3. loa andmine tagab korrastamistingimuste otstarbekama täitmise;
4. loa andmine tagab planeeringutest või riigi infrastruktuuri laiendamise vajadustest tingitud tegevuste raames maapõue ja maavara kaitse nõuete täitmise ning maavara ratsionaalse kasutamise.

Keskkonnaameti hinnangul Kaiste III liivakarjääri kaevandamisloa taotlus ühegi eelnimetatud punkti alla ei lähe, kuna

1. taotletavalt mäeeraldiselt on ka tulevikus võimalik ilma olulisi lisakulutusi tegemata maavara väljata;
2. tegemist ei ole olemasoleva mäeeraldisel laiendamisega sügavuti;
3. mäeeraldisel kasutuselevõtt ei ole vajalik olemasolevate mäeeraldisel korrastamistingimuste otstarbekamaks täitmiseks, kuna taotletaval alal ei ole varasemalt kaevandatud ning tegemist on valdavalt metsamaaga;
4. olemasolevate andmete põhjal ei ole varu väljamine vajalik maavara kaitse nõuete täitmiseks või ratsionaalseks kasutamiseks seoses maardla alal planeeritavate tegevustega. Taotletaval Kaiste III liivakarjääri mäeeraldisel alal ei ole varem kaevandamist toimunud.

II Analüüsi, kas taotletava mäeeraldisel teeninduspiirkonnas on tagatud varustuskindlus.

Varustuskindluse tagatuse analüüsimise juures selgitati

1. kas kaevandamiseks taotletavast mäeeraldisest kuni 50 km kaugusel paikneb samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldisi;
2. kui suur on antud piirkonnas samaväärse maavara kaevandamiseks varem antud mäeeraldiste kaevandatav jääkvaru kokku;
3. milline on olnud maavara kasutamise intensiivsus kaevandamiseks taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonnas viimase viie aasta jooksul.

Seisuga 09.03.2022 jääb Kaiste III liivakarjääri teeninduspiirkonda 13 mäeeraldist, mille kaevandatava ehitusliiva jääkvaru suurus on 1858 tuh m³ ja seega on nende andmete põhjal varustuskindlus tagatud ehitusliiva puhul ca 21 aastaks.

Juhendi punkti 5.1.2 kohaselt loetakse taotletav tegevus riigi huviga vastuolus olevaks juhul, kui varem antud mäeeraldiste piires kaevandada antud samaväärse maavara jääk rahuldab taotletava mäeeraldise teeninduspiirkonna vajadused enam kui 10 aastaks. Antud hetkel jätkub piirkonnas ehitusliiva ligikaudu 21 aastaks.

Juhendi punkt 6.1 näeb ette, et riigi huvi väljaselgitamisel tuleb olulist tähelepanu pöörata taotleja põhjendusele mäeeraldise saamiseks. Juhendi punktides 6.2.1 - 6.2.5 on välja toodud, milliseid hinnanguid ja alusdokumente peab mäeeraldise saamise põhjendus sisaldama. Taotleja on põhjendanud taotluses mäeeraldise saamise vajadust.

Keskkonnaamet küsis 10.03.2022 kirjaga nr DM-117579-15 Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt seisukohta riigi huvi väljaselgitamiseks Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium esitas arvamuse 14.04.2022 kirjaga nr 17-1/2022/1850-2 (registreeritud KOTKAS 14.04.2022 dokumendina nr DM-117579-16).

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oli seisukohal, et Kaiste III liivakarjääri maavara kaevandamise loa taotluse puhul on riigi huvi põhjendatud selleks, et tagada vajalik ehitusliiva maht lähitulevikus planeeritud suurte taristuobjektide ehitamiseks. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium tõi kirjas välja järgmist:

Ehitusliiva varusid ei saa siiski pidada piisavaks nii Rail Balticu (edaspidi RB) kui ka selle rajamise järgset ehitusmaterjalide nõudlust silmas pidades. Samuti võimalikud varud RB ja Via Baltica trassikoridoride läheduses muudavad nende kasutamise suhteliselt soodsamaks võrreldes kaugematel asuvatega, seejuures võttes arvesse ka Euroopa Liidu roheleppest tulenevat CO² emissiooni vähendamise vajadust ehk mida lähemalt maavara transportida, seda vähem emissiooni.

Eesti Geoloogiateenistuse 2020. a uurimustöö „Ehitusmaavarade levik, kaevandamine ja kasutamine Pärnu maakonnas“ (<https://fond.egt.ee/fond/egf/9333>) lk 137 on välja toodud, et Pärnu maakonna ehitusmaavaradega varustuskindluse tagamiseks aastani 2030 on ehitusmaavarade vajadus kokku ligikaudu 15,5 mln m³, mille põhilised kasutajad on

Transpordiamet (ligi 8,2 mln m³) ja Rail Baltica (ligi 6,5 mln m³), kusjuures kõige suurem vajadus on kvaliteetse ehitusliiva järele. Nimetatud uurimustöö lk 138 tabelis 16 on rõhutatud, et Pärnu maakonna kohalike omavalitsuste ja Transpordiameti perioodil 2020–2030 ehitusliiva vajaminev maht kokku on 3598 tuh m³, millele lisandub Rail Balticu raudteetrassi ehituseks vajalik liiv. Uurimustöö lk 8 tuuakse samuti välja, et: "Rail Baltica eelprojekti järgi on Pärnumaa (samuti Raplamaa) liiva- ja kruusavaru nii madala kui ka kõrge savi- ja tolmu sisalduse arvestuses kriitilised. Seega tuleb toetada ettevõtjate geoloogilise uuringu loa taotlusi eesmärgiga võtta täiendavalt arvele ehitusliiva ja -kruusa varu." Seejuures vajaminev maht peab vastama ehitusliiva nõuetele vastavalt keskkonnaministri 2018. a määrusele nr 52, kuid Pärnu maakonnas ei vasta valdav osa ehitusliiva nendele nõuetele.

Juhime tähelepanu, et Kaiste III liivakarjääri ehitusliiv on uuritud ja arvele võetud määruse nr 52 alusel, mille kvaliteedinõuded purdmaterjalide omaduste osas on ühtlustatud ehitusvaldkonna (EVS-EN) nõuetega. Samas on valdav osa ehitusliiva ressursist Pärnu maakonnas arvele võetud keskkonnaministri 26.05.2005 a. määrusega nr 44, mille alusel tohtis savi- ja tolmuosakeste sisaldus ehitusliivas olla 2 korda kõrgem praegu kehtivas määru ses sätestatust. Seega on 2005. a. määruse nr 44 kohaselt arvele võetud ehitusliiv suures osas liiga kõrge savi- ja tolmu sisaldusega ning seetõttu uue määruse nõuetele mittevastav.

Teede Tehnokeskus AS poolt 2017. a valminud poolt "Rail Balticu ehitamiseks vajalike ehitusmaavarade varustuskindluse uuring" (lk 84-87, 90) jõuab järeldusele, et: arvestades Pärnumaa liiva ja kruusa varusid, on liiva ja kruusa varustuskindlus nii madala kui kõrge savi- ja tolmu sisalduse arvestuses teeninduspiirkonna Pärnu maakonna osas kriitiline. Määramatusest tingituna loetakse tegevuskava koostamisel Pärnu piirkonda nõrga varustuskindlusega piirkonnaks liiva ja kruusa suhtes. Seepärast on juurde tarvis maavara, mis eeldatavalt vastab filtratsiooninõuetele. Selleks võiksid eelistatult sobida liivad ja kruusad, mille peenosise sisaldus ei ületa 8%. Kaiste III liivakarjääri materjali keskmine savi- ja tolmuosakeste sisaldus on 3,4%, mis vastab eelpool välja toodud nõuetele.

Riigiteede teehoiukavast aastateks 2020-2030 (https://www.mnt.ee/sites/default/files/content-editors/Failid/Yldine/riigiteede_teehoiukava_2020-2030.pdf) ilmneb, et taotletava määeraldise lähipiirkonnas toimuvad aastani 2030 erinevad riigimaantee ehitustööd: Maanteeameti poolt planeeritava 2+2/2+1 sõidusuundadega Via Baltica trassil jätkuv edasiarendus, Pärnu-Uulu 2+2 maantee ehitus, Are - Sauga 2+2 maantee ehitus, Ehitajate tee - Sauga 2+2 maantee ehitus, jm.

Lisaks eelnevale selgub Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt 2019. a koostatud kavast „Riigiteede teehoiukava 2020–2030“, et taotletava määeraldise lähipiirkonnas toimuvad erinevad suuremahulised riigimaantee tööd (aastani 2023): Transpordiameti poolt planeeritava 2+2/2+1 sõidusuundadega Via Baltica trassi edasiarendus, Pärnu-Uulu 2+2 maantee ehitus, Are-Sauga 2+2 maantee ehitus, Ehitajate tee-Sauga 2+2 maantee ehitus, jm. Kuna need tööd osaliselt kattuvad RB ehitusega, siis kasvab märgatavalt nõudlus ehitusliiva järele. Kaiste III liivakarjääris on hea kvaliteediga ehitusliiva varu, mis aitab leevendada Pärnumaa ehitusliiva kriitilist varustatust ning mida saab kasutada piirkonna teede ehitusobjektidel.

Lisaks eelmainitud objektidele on kvaliteetse ehitusliiva vajadus piirkonnas seotud veel kahe suuremahulise taristuprojektiga: Saaremaa püsiühenduse rajamine ning Liivi lahe tuuleparkide ehitamine. On selge vajadus kindlustada piisaval hulgal kõrge kvaliteediga ehitusmaterjale nende taristuobjektide planeerimiseks. Geoloogilise uuringu tulemusena on selgunud, et taotletava Kaiste III liivakarjääri ehitusliiv on koostise ja puhtuse poolest sobiv kvaliteetsete betoonisegude tootmiseks.

Tuginedes Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi selgitustele on Keskkonnaamet seisukohal, et keskkonnaloa andmine Kaiste III liivakarjääri mäeeraldisele ei ole vastuolus riigi huviga ning puudub keskkonnaloa andmisest keeldumise alus.

3.2. Kõrvaltingimuste seadmine

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad määrab haldusorgan kaalutusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutusõiguse tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). MaaPS § 56 lõige 2 punkt 5 alusel märgitakse kaevandamisloa lahtrisse „Kõrvaltingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavaravarude ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ja kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks. Kaevandamisloaga reguleeritakse vaid mäeeraldises ja mäeeraldise teenindusmaal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt kaevandamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Taotletava tegevuse kohta on koostatud keskkonnamõju eelhindang ning selle alusel on Keskkonnaamet otsustanud jätta algatamata keskkonnamõju hindamise Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusele. Kaiste III liivakarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses on välja toodud leevendavad keskkonnameetmed:

1. Sademetevaesel perioodil, kui ööpäeva keskmine välistemperatuur on üle +5 °C ning toimub kaevandamistegevus, on keskkonnaloa omanikul kohustus kasta karjääris kaevise transportimisel kasutatavaid karjääri siseteid ja vajadusel materjali puistanguid;
2. Potentsiaalsete reostusallikate avariide vältimiseks tuleb jälgida masinate tehnilist seisundit. Kütte- ja määrdeainete pinnasesse ning põhjavette sattumise välistamiseks võib seadmete või masinate hooldus ja remont toimuda ainult selleks ettenähtud teenindusplatsil. Karjääris peavad olema vahendid õli ja naftaproduktide lekkimisel tekkiva reostuse likvideerimiseks.
3. Metsa raie teostada väljaspool lindude pesitsusperioodi, ajavahemikul 1.08-14.03.

Keskkonnaamet seab Kaiste III liivakarjääri keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuses toodud leevendavad keskkonnameetmed kõrvaltingimusteks keskkonnaloale.

Lääneranna Vallavalitsus nõustus 16.02.2022 otsusega nr 110 (registreeritud KOTKAS 21.02.2022 nr DM-117579-11) Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa taotlusega tingimusel, et

keskkonnaloale märgitakse kõrvaltingimuseks: Kanamardi metsatee (tee nr 8260513) hooldamise ja kasutamise tingimused leppida kokku loa omaniku ja tee omaniku vahel enne tee kasutamist kaevise väljaveotena.

Keskkonnaamet seab antud tingimuse keskkonnaloa kõrvaltingimuseks.

3.3. Ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Kaiste III liivakarjääri keskkonnaloa korralduse eelnõule arvamusi ja vastuväiteid ei esitatud.

3.4. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal seadusandlusest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima atmosfääriõhu kaitse seaduses, jäätmeseaduses, veeseaduses, maapõuseaduses ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et seadusandlusest tulenevaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalased kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt: <https://www.keskkonnaamet.ee/et/eesmargid-tegevused/keskkonnakaitseloa-omaja-meelespea>.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tiit Rahe
peaspetsialist juhataja ülesannetes
maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Kaiste_III_liivakarjaari_MAEERALDISE_PLAAN_v2.pdf
3. Kaiste_III_liivakarjaari_PROFIILID_v2.pdf
4. Kaiste_III_liivakarjaari_KORRASTATUD_MAA_PLAAN_v2.pdf

Teadmiseks: Lääneranna Vallavalitsus, Maa-amet, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Carmen Tau
spetsialist
maapõuebüroo